

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2016

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Εσθονίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Εσθονίας για το 2016

(2016/C 299/11)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Εσθονία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η Σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016 ⁽³⁾. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Εσθονία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της Σύστασης.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για την Εσθονία δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Εσθονίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Εσθονία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 96 της 11.3.2016, σ. 1.

- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Εσθονία υπέβαλε το Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016 και στις 10 Μαρτίου 2016 υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Η Εσθονία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας για το 2016, η κυβέρνηση προβλέπει ονομαστικό έλλειμμα περίπου 0,5 % του ΑΕΠ για την περίοδο 2016-2018, που θα ισοσκελιστεί στη συνέχεια. Σε διαρθρωτικούς όρους, η Εσθονία εξακολουθεί να επιτυγχάνει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο —διαρθρωτικό ισοζύγιο— καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει γύρω στο 10 % του ΑΕΠ το 2017 και να μειωθεί στο 9,5 % περίπου του ΑΕΠ το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο για το 2016, αλλά αισιόδοξο για το 2017. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να κινηθεί από πλεόνασμα 0,6 % του ΑΕΠ το 2015 σε ισοσκελισμένο προϋπολογισμό το 2016 και σε μικρό έλλειμμα ύψους 0,2 % του ΑΕΠ το 2017, που μπορεί να θεωρηθεί ότι προσεγγίζει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Περαιτέρω αποκλίσεις θα αξιολογηθούν σε σχέση με την απαίτηση για διατήρηση του διαρθρωτικού ισοζυγίου στο επίπεδο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Εσθονία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (6) Η Εσθονία έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τη βελτίωση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, μέσω της εφαρμογής, μεταξύ άλλων, της μεταρρύθμισης σχετικά με την ικανότητα εργασίας. Η μεταρρύθμιση αυτή, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2016 και θα εφαρμοστεί πλήρως από τον Ιανουάριο του 2017, θα αυξήσει τη συνολική προσφορά εργασίας. Θα αποτελέσει πρόκληση η επανένταξη των ατόμων που είναι εκτός αγοράς εργασίας για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τίθενται σε εφαρμογή νέα ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας με σκοπό να βοηθήσουν τους δικαιούχους της μεταρρύθμισης σχετικά με την ικανότητα εργασίας να εισέλθουν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας, ενώ πραγματοποιήθηκαν επίσης αλλαγές στο σύστημα χρηματοδοτικής στήριξης.
- (7) Η Εσθονία έχει λάβει μέτρα για τη βελτίωση των κινήτρων για εργασία με τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας για όλες τις εισοδηματικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με χαμηλά εισοδήματα. Αυτό συνέβαλε ενδεχομένως στη μείωση του ποσοστού ανεργίας και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των εργαζομένων με χαμηλή εξειδίκευση στην Εσθονία σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Μεταξύ των μέτρων που έχουν ήδη εγκριθεί, προβλέπεται πρόσθετη επιστροφή φόρου από το 2017 για τους χαμηλόμισθους εργαζομένους. Ωστόσο, αυτό οδηγεί σε υψηλούς πραγματικούς οριακούς φορολογικούς συντελεστές, γεγονός που ενδέχεται να δημιουργήσει παγίδα χαμηλού μισθού και να ενθαρρύνει την καταβολή αμοιβών σε φακελάκι. Ο αντίκτυπος των μέτρων αυτών θα γίνει γνωστός μόνον αφότου έχουν αξιολογηθεί.
- (8) Η εφαρμογή της στρατηγικής για τη διά βίου μάθηση 2020, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την περίοδο 2015-2018, συνέβαλε στην αύξηση της συμμετοχής στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και στη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας. Το ποσοστό των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέσεις μαθητείας αναμένεται να αυξηθεί, αλλά τα ποσοστά εγκατάλειψης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχία.
- (9) Υπάρχουν ακόμη ορισμένες ελλείψεις όσον αφορά τις θέσεις προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για παιδιά ηλικίας 0-3 ετών, αλλά η κατάσταση βελτιώνεται, με επιπλέον θέσεις να δημιουργούνται κάθε έτος.
- (10) Η Εσθονία παρουσιάζει τις μεγαλύτερες μισθολογικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων στην Ένωση, της τάξης του 28,3 % το 2014. Το γεγονός αυτό ενέχει τον κίνδυνο να μην αξιοποιείται πλήρως το δυναμικό των γυναικών. Οι μισθολογικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων οφείλονται, μεταξύ άλλων παραγόντων, στον επαγγελματικό και τομεακό διαχωρισμό των φύλων στην αγορά εργασίας, στην έλλειψη διαφάνειας των αμοιβών στον ιδιωτικό τομέα και στις πιο

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

μακροχρόνιες διακοπές της σταδιοδρομίας των γυναικών λόγω ευθυνών φροντίδας που έχουν αναλάβει. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των δύο φύλων. Τα προβλεπόμενα μέτρα πρέπει ακόμη να εγκριθούν και να τεθούν σε εφαρμογή, ενώ έχουν ως στόχο, μεταξύ άλλων, να βελτιώσουν τη συλλογή δεδομένων, να αναθέσουν στις επιθεωρήσεις εργασίας το καθήκον της παρακολούθησης του τρόπου με τον οποίο οι εργοδότες εφαρμόζουν την αρχή των ίσων αμοιβών, να προωθήσουν τη μισθολογική διαφάνεια, να παράσχουν κίνητρα στους πατέρες για λήψη ενός μέρους της γονικής άδειας και να αυξήσουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας των παιδιών. Το πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας 2016-2023 περιλαμβάνει στόχους που άπτονται της ισότητας των φύλων, με μέτρα για την αντιμετώπιση του διαχωρισμού των φύλων στην αγορά εργασίας και την καταπολέμηση των στερεοτύπων. Προβλέπονται μέτρα που θα διευκολύνουν τα καθήκοντα φροντίδας εντός των οικογενειών και θα εντάξουν τα άτομα που παρέχουν φροντίδα στην αγορά εργασίας, με αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

- (11) Στην Εσθονία, η πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες δεν διασφαλίζεται σε όλους τους δήμους και εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα η τοπική παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε τομείς όπως οι μεταφορές, η παιδεία, η μακροχρόνια φροντίδα για τους ηλικιωμένους και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο. Τον Μάρτιο του 2016, η κυβέρνηση υπέβαλε το νομοσχέδιο για τη διοικητική μεταρρύθμιση στο Κοινοβούλιο, ώστε να προετοιμάσει το έδαφος για μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στη μεταρρύθμιση προβλέπονται τόσο εκούσιες συγχωνεύσεις όσο και συγχωνεύσεις κατόπιν κυβερνητικής πρωτοβουλίας, με σκοπό να παρέχονται προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες και να διασφαλιστεί η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ικανότητα της διακυβέρνησης. Ο τροποποιημένος νόμος για την κοινωνική πρόνοια καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για εννέα κοινωνικές υπηρεσίες, αλλά η εφαρμογή του βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω των αδυναμιών που παρουσιάζουν οι δήμοι όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών. Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν έχει ακόμη εγκριθεί.
- (12) Η Εσθονία έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά επενδύσεων προς το ΑΕΠ τόσο για τον ιδιωτικό όσο και για τον δημόσιο τομέα. Ωστόσο, η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ορισμένα προβλήματα όσον αφορά την περαιτέρω βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος. Η Εσθονία έλαβε μέτρα για την υλοποίηση της στρατηγικής «Knowledge-based Estonia» για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, καθώς και της στρατηγικής για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, που από κοινού συνθέτουν το πλαίσιο για την έξυπνη εξειδίκευση. Η εξασφάλιση θετικών συνεργιών μεταξύ αυτών των στρατηγικών μπορεί να συμβάλει στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, ιδίως επειδή οι επιχειρηματικές επενδύσεις έρευνας και τεχνολογίας μειώθηκαν στο 0,6 % του ΑΕΠ το 2014 και η Εσθονία είναι απίθανο να επιτύχει τον οικείο στόχο του 3 % του ΑΕΠ για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία το 2020. Ο αριθμός των εταιρειών που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα είναι περιορισμένος, με αποτέλεσμα χαμηλό επίπεδο αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Στο μεταξύ, τα τελευταία έτη, η συνολική διάρθρωση των εξαγωγών μεταποιημένων προϊόντων της Εσθονίας φαίνεται να έχει μετατοπιστεί προς φθηνότερα αγαθά. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων μπορεί να αποτελέσουν εμπόδιο για μεγαλύτερες επενδύσεις σε τομείς υψηλής τεχνολογίας.
- (13) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Εσθονίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Εσθονία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Εσθονία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω.
- (14) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και είναι της γνώμης ότι η Εσθονία αναμένεται να συμμορφωθεί με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Εσθονία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει την παροχή και την προσβασιμότητα υψηλής ποιότητας δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως των κοινωνικών υπηρεσιών, σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση και την εφαρμογή της προτεινόμενης μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Να θεσπίσει και να εφαρμόσει μέτρα για τη μείωση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των φύλων, συμπεριλαμβανομένων όσων προβλέπονται στο πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας.

2. Να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. ΚΑΖΙΜΪΡ
